

**КЗ «Житомирська обласна універсальна наукова бібліотека
ім. О. Ольжича» Житомирської обласної ради
Науково-методичний відділ**

**Інформаційна довідка про діяльність
Коростенської ПБ та Малинської ПБ
ім. В. Скуратівського під час
повномасштабної російської агресії проти України**

*(інформація за річними текстовими звітами
у воєнному 2022 році)*

Житомир, 2023

Інформаційна довідка про діяльність Коростенської ПБ та Малинської ПБ ім. В.Скुरатівського під час повномасштабної російської агресії проти України /КЗ «Обласна універсальна наукова бібліотека імені О.Ольжича». НМВ, ред. Г.Врублевська.- Житомир: ЖОУНБ ім. О.Ольжича, 2023.- 16с.

На сторінках даного випуску, який здійснений на основі текстових звітів за 2022 рік, подана інформація, в якій відображена основна робота бібліотек під час повномасштабної агресії росії проти України в бібліотеках Коростенської та Малинської ПБ.

Для українців 2022 рік став рубіконом життя на «до війни» і поки що не досяг поділки «після війни». Вплив військового широкомасштабного вторгнення російської федерації на нашу державу набатом приголомшив жителів як України, так і Житомирщини. Та що різнить нас від окупантів то це те, що лихо нас об'єднує. І хоч війна внесла розпач, то вже з перших днів березня люди стали опановувати себе та шукати розумне застосування власних сил, спрямовуючи їх на захист державності та незалежності. Уперше в історії незалежної України бібліотечні працівники області працювали в умовах повномасштабного російського вторгнення. Вони трансформували свої заклади у центри інформаційно-культурного спротиву, як основний напрямок, заснований на патріотичних засадах українства, що націлений на Перемогу.

Знаходячись в різних місцях, працівники намагались бути разом в цей тривожний час випробовувань, створювали різноманітний контент та пропонували віртуальні ефективні засоби в соціальних мережах, підтримували дух своїх громад та намагались бути ближчими до своїх користувачів. Бібліотекарі шукали застосування власному потенціалу сил, знань, інтелекту, професіоналізму та простим людським якостям таким як співчуття, взаємопідтримка, допомога, винахідливість.

Працівники бібліотеки Коростенської МТГ одразу ж активно включились у волонтерську роботу: готували обіди для військових територіальної оборони, сортували гуманітарну допомогу, яку надавали місцеві жителі, плели маскувальні сітки та лаштували «кікімори». Про тих, хто активно допомагав в тилу, журналісти місцевого телеканалу «Коростень TV» підготували сюжет, учасниками якого були бібліотечні працівники. До Міжнародного дня волонтера, свята кожного, хто допомагає людям не чекаючи подяк, у бібліотеці-філії № 2 було проведено акцію вдячності нашим військовим, яка мала назву «Завдячую тобі» та надіслано відеопривітання «З Днем єднання!» до Дня єднання.

Акція стала арт-терапевтичним центром мікрорайону, де було проведено в бібліокаб-центрі ряд різнопланових творчих заходів. У сільській книгозбірні с. Михайлівка було проведено майстер-клас «Маки пам'яті» по виготовленню квітки червоного маку – пам'ятного знаку жертв військових конфліктів та відображення кривавого сліду від пострілу. Тут же було організовано добротинну ініціативу «Окопні свічки виготовляємо – теплом воїнам допомагаємо», а в с. Грозине аналогічний захід відбувся за темою «Бібліотека – територія добрих справ». Ряд цікавих заходів було проведено у літній період в арт-студії «Творчими долонями», наприклад: «Квітуче -3-Д-панно», «Придбай браслет – допоможи ЗСУ», кошти від яких було передано на ЗСУ.

Щоб позбавити психологічної травми людини, яку приносить військовий стан та нагадати прості звички, але такі дієві і приємні, для релаксу в бібліотеці ЦПБ була підготовлена естетична відео-панорама «Мистецтво, яке зцілює». Доброю нагодою зібратися відвідувачам у бібліотеці став Всесвітній день шоколаду, тож для учасників fan-club «Бібліомікс» були організовані посиденьки «Справі час – забаві година: з присмаком шоколаду». Багато цікавого дізналися присутні про цю «їжу богів», а головне – що він найсильніший антидепресант, а це на сьогодні дуже важливо.

Працівник бібліотеки філії № 1 для своїх прихильників підготувала і провела майстер-клас з апсайклінгу під гаслом «Друге життя непотрібним речам», де із мінімуму використаних матеріалів, як, наприклад, консервних банок, виготовляли для воїнів такі необхідні для них окопні свічки.

Для учнів місцевого ліцею № 1 працівниками публічної бібліотеки міста було організовано патріотичну годину, де крім інших питань, йшлося про співпрацю бібліотечних закладів територіальної громади з громадською організацією «Відкрите серце». Опікуються тут і організацією дозвілля підростаючого покоління завдяки проекту «Ігровий портал».

Тут створено відповідні умови для самореалізації користувачів, розширення кола спілкування з дорослими, що популяризувало бібліотеку як найбільш корисне і безпечне місце для перебування в цей тривожний час. Різноманітні заходи проходять в рамках бібліотечної арт-студії, в художній студії «Осінній дотик», де користувачі опановували техніку малювання пухкими фарбами.

На підтримку ЗСУ бібліотекарі філії № 4 взяли участь у благодійному концерті «Хай у серці кожного живе до музики любов». Спільно з гуртом «SAMI» була створена приємна атмосфера у бібліотеці, присутні, хоч на деякий час відволіклись від важкої нинішньої буденності. Публічна бібліотека МТГ з її зручним та комфортним простором повністю трансформована в сучасний простір.

Зацікавлені відвідувачі охоче радять побувати в бібліотеці своїм знайомим. У співпраці з Благодійним фондом «Відважні» у вересні працівники ЦМПБ стали учасниками масштабного проекту, що фінансувався німецькими партнерами та розрахований на підтримку людей похилого віку та ВПО. На чотириденному тренінгу розглядалися питання надання першої медичної допомоги, психологічним особливостям роботи та ін. У проекті була задіяна представник від Мальтійської волонтерської служби.

За сприяння Світової Молодіжної спільноти м. Житомира та місцевої школи мистецтв, відбувся Healing Concert для підтримки сімей вимушених переселенців, які довгий час проживають у місті.

У Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва фахівці ПБ на підтримку ЗСУ провели фінальну частину благодійної акції «Дарами щедра древлянська пані Осінь нам мир в країну принесе». Тут було представлено декілька локацій: майстер-клас з виготовлення ляльки-мотанки, ангеляток та патріотичних браслетів.

Серед локацій «Волонтерські дереуни» від «Волонтерів Фортуни», «Козацькі дереуни» від Коростенського міського центру соціальної підтримки дітей та сімей ВПО (Віри, Надії, Любові), розумні дереуни – від бібліотекарів.

Учасники ГО «Відкрите серце» запропонували свої власноруч виготовлені вироби. До участі в акції долучилися і друзі бібліотеки – гурт «Sami», а місцеві письменники представили свої видання на виставці-продажу.

Є дати, які укріплюють націю, виражають дух народу, символізують його минуле, сьогодення і майбутнє. До їх числа відноситься і День захисника і захисниць України. На його відзначення працівниками ПБ була організована і проведена акція «Подякуй солдатам за спокій і ранок». Зібрані кошти поповнили фінансову скриньку вдячності, щоб підтримати наших військових. До цього свята була проведена віртуальна історична година «Сила нескорених: від подиху століть до сьогодення», а в бібліотеці-філії №2 – День патріотичної шани «Приречені на перемогу» та голосні читання «Сучасні герої України». Працівниками філії №3 організовано патріотичний слем «Хай над цілим світом лине слава про героїв України» та оформлена патріотична палітра малюнків «Україна переможе». Бібліотечний працівник філії №3 разом з користувачами тричі провела благодійний ярмарок «Зробили для Перемоги».

Наприкінці року в приміщенні бібліотеки відбувся благодійний арт-захід «Наш код – наша Перемога», де увазі присутніх було запропоновано пізнавально-красознавчі виступи, перегляд літератури, спілкування.

У Міжнародний день молоді в рамках проекту «Вільний простір» фахівці ПБ Коростенської МТГ та с. Кожухівка на підтримку ЗСУ організували благодійну акцію «З вірою в Перемогу», де крім інших заходів був проведений благодійний дерунський ярмарок «Бібліотечна дерунська оборона» під гаслом «З України ти втікай, лихий враже! Бо до лав стає дерун в камуфляжі!» Про цей захід була надрукована стаття «Як це було» в газеті «Голос України» та в газеті «Іскоростень».

Методичною службою та працівниками відділу обслуговування до Дня Незалежності було проведено літературно-музичну композицію «Сій квіти... навіть якщо» та перегляд літератури «Титани нації» про людей, які є прикладом моральної стійкості та незалежності.

У День Незалежності працівники долучилися до акції «Держава нескорених, нація незалежних». Було започатковано рубрику «Бібліотечна оборона». Відвідувачі сторінки щотижня знайомилися з виданнями, які силою слова ведуть інформаційну боротьбу з утвердження української ідентичності та підтримують дух у цей морально і психологічно важкий час. Впродовж року було опубліковано 22 дописи із книгами.

Тісна співпраця налагоджена між працівниками бібліотеки та громадською організацією «Добротвор», в якій задіяна сім'я переселенців із Донецька. Організація допомагає малозабезпеченим місцевим жителям та ВПО. В бібліотечних приміщеннях МТГ діють пункти допомоги, де можна скористатися безкоштовним Інтернетом, зробити ксерокопії, почитати періодичні видання, отримати психологічну допомогу. Вони стали інформаційним прихистком для людей, які евакуювались до громади.

За кілька днів до війни для фахівців бібліотек-філій було проведено практикум за темою «Формування національно-патріотичної свідомості молоді у бібліотечному просторі Коростенської МТГ». Бібліотекарі, надихнувшись новими знаннями та цікавою інформацією планували почути втілювати в практику роботи, та зовсім скоро все змінилось і цю діяльність довелось проводити в більш новому руслі.

Напередодні Всеукраїнського Дня бібліотек був розроблений сценарій професійного кола єдності «Бібліотека в камуфляжі». У ньому взяли участь представники місцевого самоврядування, у виступах яких наскрізним лейтмотивом звучало питання роботи бібліотечних закладів в нинішній час. Працівники методичної служби взяли участь у засіданні методичної служби КУ «Коростенський центр професійного розвитку педагогічних працівників Коростенської міської ради», роботі круглого столу «Почуття безпеки –

найголовніша потреба сьогодення», «Як залишитися в ресурсі під час воєнного стану», інших заходах.

Уже кілька років поспіль в рамках читацького об'єднання «Древляни» за участю бібліотечних працівників видається краєзнавчий літературний альманах «Дивоквіт». Нині видано 8-й випуск до якого увійшли твори, в яких відображені теми війни, миру, довгоочікуваної Перемоги.

Не дивлячись на великі труднощі, пов'язані з повномасштабною війною, приємно відзначити, що всі заплановані на 2022 рік заходи в СПК виконані. Бібліотеки-філії отримали 10 методичних матеріалів, які стали значною допомогою в роботі.

Вже не один рік методична служба ПБ КМТ готує методичне видання «Спілкуємось...Міркуємо...Вчимося...», (Підвищення кваліфікації бібліотекарів. Семінари. Практикуми). Цьогорічне видання висвітлює досвід роботи методистів Коростенської МТГ в провадженні підсумкової наради бібліотекарів. Корисним для працівників бібліотек філій були методичні наради і наради «Організуємо, яскраві заходи у віртуальному світі – інноваційно, креативно», «Слайд-презентацію перетворюємо у відео ролик» (творча майстерня), «Віртуальний простір створюємо віртуальну книжкову виставку» (майстер-клас). Ці та інші матеріали дали поштовх для оновлення діяльності сільських бібліотек із застосування інноваційних віртуальних форм масової роботи.

Нові інформаційні технології дали можливість працювати бібліотекарям навіть в умовах повномасштабної війни. Підтримувались контакти через засоби зв'язку та службову групу у VIBER, уточнювалась інформація про місцезнаходження працівників, їх самопочуття і безпеку. Складність у роботі у звітному році була зумовлена не лише військовими подіями, а й плінністю кадрів. З вересня по листопад звільнилось 15 бібліотечних фахівців. Серед 15 новопризначених – жодної людини з відповідною освітою.

Проте, забезпечення книгою, організацією культурного дозвілля в жорстких умовах небезпеки життю та здоров'ю, працівники ПБ Коростенської міської територіальної громади справилися добре: на 86, 3% виконано показник по кількості читачів, на 73, 8% з відвідування, 76,1 з книговидачі.

Цьому сприяли соціальні мережі, які є важливим інструментом присутності сучасних бібліотек у віртуальному комунікаційному просторі та дають нові можливості для організації інтерактивної інформаційної взаємодії бібліотеки з користувачами, посилюють імідж закладів культури як сучасних інформаційних центрів. Складовою частиною віртуального бібліотечного простору ПБ КМТГ було представництво в соцмережах. У 2022 році завдяки власним сторінкам у мережі Facebook демонструвались віртуальні книжкові виставки, віртуальні хронографи, віртуальні лекторії, екскурсії, книжкові дегустації, фолк-елегії та ін. На даний час сторінку в Facebook вподобали 2 224 користувачі, розміщено на ній 194 дописи, з яких 86 мали відео та створені власноруч бібліотекарями, загальна кількість переглядів – 60943. Більшість публікацій на бібліотечному блозі та сторінках в соціальних мережах стосувалися військової тематики. Приємно відзначити, що попри всілякі труднощі в умовах 2022 року, все ж вдалося зберегти мережу книгозбірень, яка обслуговувала користувачів громади в 44-х населених пунктах, де проживає 72582 мешканці. Послуги їм надавала ПБ КМТГ та 19 бібліотек-філій.

З перших днів повномасштабної війни на три місяці для відвідувачів була закрита ЦПБ ім. В. Скуратівського Малинської територіальної громади, бібліотеки-філії на пів року. Більшість їх приміщень стали місцем укриття для місцевих жителів та волонтерськими пунктами, куди доставляли посильну допомогу для наших воїнів небайдужі малинчани.

Активну участь у волонтерській роботі взяли працівники Лублянської, Дібрівської, Української, Ворсівської, Федорівської, Любовецької, Будовороб'ївської книгозбірень.

На превеликий жаль, російськими снарядами повністю знищено приміщення Морозівської бібліотеки-філії з книжковим фондом 6,5 тис. примірників, значних пошкоджень зазнала Старо-Вороб'ївська бібліотека, в якій нещодавно зроблено ремонт. Її працівник одразу ж стала до волонтерської роботи, налагодила зв'язок з представницею команди М-Волонтерський Штаб Допомоги, взяла участь в організації побутових умов для наших захисників, згуртувала односельців в єдину команду по збору благодійних коштів для ЗСУ. В холодному, напіврозваленому приміщенні бібліотеки було сплетено 20 маскувальних сіток.

Бібліотекар із села Луків налагодила зв'язок із представниками Одеської волонтерської організації «Пліч-о-Пліч», і на 1 червня до Дня захисту дітей отримала для малечі подарунки. Протягом літа діти використовували їх для проведення різноманітних майстер-класів та створювали малюнки для воїнів. Завдяки їй до Дня знань учні місцевої школи отримали канцтовари та наплічники від волонтера з Польщі.

При бібліотеці-філії с. Ворсівка була організована така послуга як «Бібліо-няня». Для школярів тут здійснювався підбір посилок на інформаційні ресурси для виконання завдань, повідомлень, різноманітної тематики за шкільною програмою. Проводилася онлайн допомога студентам: підбір матеріалу для виконання контрольних і курсових робіт, підготування презентацій за матеріалами замовника. Користувачі отримали 123 інформаційні бокси з посиланнями в електронному вигляді.

Проект «Сади Перемоги» від українсько-чеського товариства «Малинівське» об'єднав громаду села Малинівка в єдину команду. Бібліотекар та читачі долучилися до акції «Чеське колаче для українського воїна». Разом зі своїми батьками юні читачі бібліотеки-філії виготовляли сувенірну продукцію для маркування саджанців, які надали місцеві підприємці. Малина, смородина, троянди поселилися на обійстях жителів Малинської громади.

Цей проект надав змогу всім охочим зробити свій внесок, висловити подяку родинам захисників та самим оборонцям за наближення Перемоги.

В «Празькій літературній кав'ярні» протягом року було проведено ряд цікавих заходів, як то: засідання дискусійного клубу «Реалії сьогодення: евакуація в Чехії», зустріч з членами чеської організації «Соколи». Голова місії «Сокіл в Україні» разом з командою привезли гуманітарну спортивну допомогу та сприяли відродженню спортивно-патріотичного руху товариства «Сокіл в Україні», яка носить назву «Відкрий себе для світу».

До Дня художника в АРТ-студії була проведена творча зустріч з місцевим художником, який своєю творчістю допомагає Україні у часи нелегких випробувань. У Празі, де проходив благодійний ярмарок, метою якого був збір коштів на автомобіль для роти, що охороняла Малинщину від рашистів, більшість коштів було зібрано від продажу його картин.

21 жовтня у Всесвітній день яблук за ініціативою бібліотекарки було організовано вуличну акцію «Кошик бажань. Перехожих пригощали смачними яблуками з кошика та гарними побажаннями: миру, здоров'я та довгожданої Перемоги, які були виготовлені на майстер-класі.

До Дня української державності в приміщенні бібліотеки було оформлено виставку «Все буде Україна», проведено майстер-клас «Український голуб миру», підготовлено патріотичні малюнки для воїнів «Я малюю Україну».

До Дня захисника і захисниць України організовано онлайн-конкурс привітальних листівок «Ви наша гордість і опора захисники і захисниці». А з метою визначення психологічного та емоційного стану користувачів проведено опитування «Які книги Вам потрібні сьогодні?».

Працівником бібліотеки с. Нові Вороб'ї для користувачів проведено цікаву екологічну вікторину на тему «Біологічне розмаїття України: питання збереження під час війни» та оформлено виставку з охорони природи.

Що різнить нас від окупантів то це те, що лихо нас об'єднує, тому, в умовах, які нині склалися?

Діяльність працівників ЦПБ координується з працівниками місцевого самоврядування, старостами та організаціями, що покликані вирішувати нагальні питання. Це державні установи, волонтерська служба, заклади культури та освіти, літературне товариство «Просвіта», польське та чеське товариства.

Для мешканців міста працівниками бібліотеки було облаштовано бібліотечне укриття та «Пункт незламності», де проводилася реєстрація містян, які постраждали від воєнного конфлікту та внутрішньо переміщених осіб, що зареєстровані в Малинській громаді (2,0 тис. осіб для отримання грошової допомоги від чеської гуманітарної організації «Людина в біді».

Опікуючись своїми колегами, які працюють в бібліотеках-філіях громади, завідувача методично-бібліографічною службою ЦПБ весь час підтримувала зв'язок з ними, не припинялась робота «Телефонної гарячої лінії» для вирішення поточних питань. Розуміючи, що інформаційна складова є потужною зброєю під час війни, націлювала їх на нові формати взаємодії з читачами: спілкування в блозі, соцмережах, використовувати корисні онлайн-ресурси. З перших днів війни проводиться постійна робота з медіаграмотності, видаються актуальні інформаційні матеріали, пропонуючи при цьому не тільки перевірені джерела інформації, а й добірки безкоштовних ресурсів і тренінгів, напрацювання, що стали б у нагоді всім, хто бажає отримувати знання та навички аналізу й оцінки навколишнього медіаконтенту.

В приміщенні ЦПБ оформлена інформаційна зона, яка містить корисну інформацію для відвідувачів: номери телефонів керівництва ТГ, комунікації з волонтерами, медичними та освітніми закладами, перелік послуг, які надає установа...

Надзвичайні ситуації завжди пов'язані з високим рівнем тривоги та стресу, вимагають від людей необхідності створення безпечного середовища. Це добре розуміють бібліотечні фахівці, тому було висунуто гасло «Читаймо і перемагаймо!».

Для користувачів та тих, хто потребує емоційної розрядки були проведені різноманітні дозвільні заходи. За різною тематикою вони проводились в рамках розмовного клубу «Говоримо українською». Так, на одному із засідань були присутні переселенці, які приїхали з Донецької, Херсонської та Луганської областей. В читальній залі вони ознайомилися з матеріалами, що були розміщені на інформаційній виставці «Бібліотека – територія допомоги» та документами з соціального захисту, які зібрані в папках-підбврках.

Фахівцями ЦПБ було організовано та проведено акцію «Читай українською! Наближай Перемогу!», де пропонувались кращі зразки української літератури для дітей та дорослих, книги, що здатні розрядити, зменшити стрес та тривожність. Організували флешмоб книжково-ілюстративних виставок для підтримки патріотичного та морального духу, що прославляють силу, гордість, незламність та хоробрість української нації, ЗСУ, українців та України в цілому.

З метою визначення психологічного та емоційного стану користувачів проводилось експрес-опитування «Які книги нам потрібні сьогодні», була започаткована літературна рубрика «Форпост української свободи», інформаційний навігатор «Що почитати під час війни».

Розуміючи, що важливим в даний час є просвіта населення у разі надзвичайної ситуації, була видана збірка пам'яток «Як вижити у надзвичайній ситуації під час війни». Вона містить інформацію про наявність бомбосховищ та пристосованих під них приміщень, поради як реагувати на сигнал тривоги, який має бути склад валізки і т. п. Це оприлюднено на блозі, сторінках бібліотек та у мережі Інтернет. Розміщення матеріалів, пов'язаних з життям і роботою бібліотек, дозволило користувачам бути в курсі всіх бібліотечних подій та почерпнути корисну та необхідну для себе інформацію. Наповнення Facebook у цьому році мало таку картину: кількість постів становило 1632, переглядів – 38028, охоплення аудиторії – 124800. Наповнення блогу: всього публікацій – 104, відвідувань блогу – 14897.

ЦПБ є амбасадором платформи «Дія. Цифрова освіта». Бібліотекарі протягом року знайомили відвідувачів з новинками платформи, виходом нових серіалів з медіа грамотності, онлайн послугами, роботі з додатком та сайтом «Дія». Участь у місячнику цифрової грамотності дав змогу кожного дня публікувати ролики з платформи «Дія. Цифрова освіта» та інтерактивно залучати користувачів до виконання завдань з медіа грамотності. У жовтні був розміщений на блозі БібліоМалин «Як впоратися з почуттям тривоги?» з корисними порадами.

Важливим і повчальним був урок-тренінг «Попередження ризиків від вибухонебезпечних приладів», який організував для читачів і бібліотечних працівників представник мобільно-освітньої команди UNICEF із м. Житомира.

На допомогу сільським колегам було підготовлено і видано методичні поради «Війна за цінності: бібліотеки як центри боротьби на інформаційному фронті», «Рекомендації бібліотекам громади щодо організації роботи у воєнний час» та ін. Була націлена увага на оформлення і книгозбірнях інформаційних зон, розміщення матеріалу на них, використання онлайн сервісів, робота з молоддю та дітьми, популяризація українського друкованого слова на важливу тему сьогодення.

З перших днів війни оперативно була розповсюджена консультація з управління бібліотечним фондом згідно «Рекомендацій Міністерства культури та інформаційної політики щодо актуалізації бібліотечних фондів у зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України». Для бібліотекарів були підготовлені «Книжкові пакунки»: методичні та практичні консультації з управління бібліотечним фондом та механізм відбору літератури для списання. Всього такої літератури за 2022 рік було вилучено 1755 примірників.

Красзнавство завжди було і залишається одним із основних напрямків роботи бібліотек ТГ.

З початком повномасштабної війни завідувачкою відділом було дано завдання бібліотекарям філій в обов'язковому порядку занотовувати цьогочасні події, які відбуваються на території їх сіл. Цей матеріал має стати цінним для історії краю та стане важливим внеском в краєзнавчу роботу бібліотек. При цьому слід занотовувати кожен деталь, слово, думку. Це наш обов'язок перед майбутніми поколіннями. Зібраний матеріал буде упорядкований та виданий.

Працівники бібліотек сіл Пиріжки, Любовичі, Українка та Біла Береза уже надали таку інформацію. В їх інформаціях відображено опис подій, що мали місце на території сіл в 2022 році. До того ж розміщені світлини, на яких зафіксовані страшні наслідки рашистів. Цей матеріал був опрацьований і розміщений у першому випуску завідувачки відділом і носить назву «Щоденник війни очима бібліотекаря» та надісланий до НМВ ОУНБ ім. Олега Ольжича.

З огляду на Укази Президента України «Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді» та «Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді», а також на повномасштабну війну проти нашої держави, цей напрямок роботи бібліотек нині набув особливого змісту. Націлює увагу на роботу з цією аудиторією читачів і багаторічна програма «Не просто діти, а майбутні громадяни України». Тому було проведено професійне спілкування «Допоможемо дитині під час війни» на якому обговорювалось питання психологічної допомоги, неформальної освіти, розваг дітей, ставилось питання, як допомогти малечі, щоб їхнє дитинство знову наповнилось радістю спілкування, творчістю і добрими мудрими книжками. Обговорювались такі проєкти у роботі з дітьми, як «Книга теж укриття», «Казки проти бомб» та ін. Метою проєкту «Бібліотеки як безпечне місце» було ознайомлення бібліотекарів з необхідними кроками, які потрібно зробити для забезпечення укриття в умовах воєнного стану та екстреного реагування у критичних

ситуаціях. На цей тривожний час вони не мають закриватися, а навпаки – давати захист, бути укриттям для мешканців.

Методичною службою на допомогу фахівцям бібліотек були видані матеріали «Рекомендації бібліотекам громади у воєнний час» та «Війна за цінності: бібліотеки як центри боротьби на інформаційному фронті». За результатами моніторингу був узагальнений матеріал «Як бібліотеки наближають Перемогу».

З 1 жовтня сільські книгозбірні Малинської ТГ відкрили двері для своїх читачів, а вже 7-го було організовано і проведено нараду-семінар «Бібліотеки і війна: гуртуємось заради Перемоги». Плідною і насиченою була програма. Це і оновлення культурних послуг і векторів діяльності волонтерського руху, робота з ВПО, інформаційна гігієна, робота з дітьми, читання як запорука покращання емоційного стану...

Радісною і сумною була зустріч між колегами, та своєю роботою і в планах на подальше вони довели, що навіть в таких надзвичайно важких умовах впродовзі створювати осередки єднання в своїй територіальній громаді. Вони єднаються в думках і діях і роблять все для довгожданої перемоги.